

Asia: OPH-5370-2025

Ammatillisten perustutkintojen yhteisten tutkinnon osien luonnos

Lausunnonantajan lausunto

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä (nimeättehän tarvittaessa kielen, jota lausunto koskee)

Kuvataideopettajat KUVIS ry toteaa, että kriittinen monilukutaito tulee varmasti olemaan tulevaisuudessa yhä tärkeämpää. Tekoälyllä tuotetun ja erilaisen disinformaation levittämisen aikakaudella korostuu myös kyky visuaalisen materiaalin lukemiseen - on pidettävä huolta että se tulee myös monilukutaidon yhteydessä riittävästi käsiteltyksi.

Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi

ok

Viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä

ok

Toiminta digitaalisessa ympäristössä

Kuvataideopettajat KUVIS ry moittii sitä, ettei digitaalisen toimintaympäristön yhteydessä ole nostettu lainkaan esille tekoälyn tai visuaalisten medioiden näkökulmia. Lisäksi huomautamme, että tavoitteiden vahva painotus on suorittavissa taidoissa, kun jokaiselta digimaailmassa navigoivalta tulevaisuudessa vaaditaan myös jatkuvaa kriittistä tarkastelua ja sisällön merkitysten arviointia. Ehdottaisimmekin edes valinnaisiin tavoitteisiin lisättäväksi digitaalisen materiaalin luotettavuuden arviointia ja visuaalisten viestien ymmärtämistä.

Taide ja luova ilmaisu

Koska taiteen ja luovan ilmaisun opintojen laajuus on minimaalinen, tulisi niissä Kuvataideopettajat KUVIS ry:n mielestä keskittyä nimenomaan taiteen ja luovan ilmaisun keskeisiin alueisiin. Kyseenalaistammekin näin niukoissa painotuksissa vuorovaikutuspainotuksen ja toivomme keskittymistä ydinasioihin; oman taidesuhteen kehittämiseen ja luovan ilmaisun taitojen kehittämiseen.

Kiitämme muotoiluissa sitä, että ne ohjaavat yleisesti taiteen ja kulttuurin tutkimiseen.

Korostamme, että taiteen ja luovan ilmaisun opettajien tulisi olla pedagogisesti päteviä taiteen ja kulttuurin ammattilaisia.

Opetuksen tulee olla nimenomaan taiteen ja luovan ilmaisun keskiössä pitävää, ei sitä kulloinkaan opiskeltavan alan välineeksi alistavaa. Tulevaisuuden työelämän ja innovaatioiden edellyttämät luovat taidot kehittyvät vapaassa luovassa tilassa, eivät suorittavassa välineellisessä tekemisessä. Tällainen työskentelytapa kehittää myös luovan ongelmanratkaisun taitoja ja luovaa ajattelua, joita tarvitaan tulevaisuuden työelämässä alasta riippumatta.

Matematiikka ja matematiikan soveltaminen

ok

Fysikaaliset ja kemialliset ilmiöt ja niiden soveltaminen

ok

Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen

Kuvataideopettajat KUVIS ry toteaa, että Yhteiskunnassa toimiminen -osion olisi hyvä sisältää myös sellaisia tavoitteita, jotka ohjaavat opiskelijaa aktiiviseksi yhteiskunnan osaksi myös taide- ja kulttuuripalvelujen hyödyntäjänä ja ymmärtäjänä. Nämä auttavat osallisuuden kokemuksessa, luovat laajempaa ymmärrystä yhteiskunnasta ja sen merkityksestä ja tukevat hyvinvointia.

Työelämässä toimiminen

Kuvataideopettajat KUVIS ry kiittää häirinnän, kiusaamisen ja syrjinnän ehkäiseminen nostamista pakollisten osaamistavoitteiden joukkoon.

Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet

Kuvataideopettajat KUVIS ry korostaa, että itsetuntemuksen kehittämisessä taiteen ja luovan ilmaisun menetelmät ovat niin tärkeitä, että niiden toivoisi näkyvän myös osaamistavoitteissa.

Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta

Kuvataideopettajat KUVIS ry yhtyy mm. HYOLin näkemykseen siitä, että pakollisten tavoitteiden tulisi pyrkiä tunnistamisen sijaan ymmärtämiseen. Tavoitteissa tulisi lukea esimerkiksi "tunnistaa ja ymmärtää yritystoiminnan merkityksen yhteiskunnassa".

Lisäksi Kuvataideopettajat KUVIS ry huomauttaa, että taiteen ja luovien menetelmien tarjoama luovan ajattelun ja asenteen kehittyminen on avainasemassa menestyksekkäiden yrityskonseptien rakentamisessa ja kehittämisessä.

Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen

Kuvataideopettajat KUVIS ry yhtyy KULTA ry:n esitykseen siitä, että liikuntatapahtumiin osallistumisen lisäksi merkitään erikseen kulttuuritapahtumiin osallistuminen, sillä on vankkaa tutkimusnäyttöä siitä, että erityisesti kulttuuriosallistuminen ennaltaehkäisee mielenterveysongelmia ja auttaa pärjäämään mielenterveyden haasteiden kanssa. Taide ja kulttuuritoiminta tukee siis työkyvyn ja -hyvinvoinnin säilymistä niin työsuhteessa kuin yrittäjyysmuotoisesti työskentelevillä.

Kestävän kehityksen edistäminen

ok

Muut huomiot

Kuvataideopettajat KUVIS ry vaatii, että ammatillisessa koulutuksessa myös YTO-aineiden opetus on pätevien aineenopettajien antamaa. YTO-aineiden aseman on oltava vahva ja vakaa ja niiden sisältöjen tasalaatuisia ja tasokkaita, jotta ikäluokkien sisäinen tasavertaisuus yleissivistävän ja ammatillisen toisen asteen koulutuksen käyvien välillä toteutuu.

Koljonen Jari
Kuvataideopettajat KUVIS ry